

ת"פ 17346/03/12 - מדינת ישראל נגד אלירן פחימה, רודי מסעוד חייט

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"פ 17346-03-12 מדינת ישראל נ' פחימה ואח'

בפני
בעניין:
כבוד השופט אלון אינפלד
מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד ירון סעדון, פמ"ד

המאשימה

נגד

1. אלירן פחימה
ע"י ב"כ עו"ד רון אבישור
2. רודי מסעוד חייט
ע"י ב"כ עו"ד זוהר ארבל

הנאשמים

גזר דין

1. הנאשמים הורשעו על פי הודאתם בכתב אישום מתוקן המייחס לשניהם ביצוע עבירה של **תקיפה בנסיבות מחמירות** בהתאם לסעיף 382(א) לחוק העונשין התשל"ז 1977 (להלן: "החוק"). הנאשם 1 הורשע בנוסף לכך בביצוע עבירה של **חבלה חמורה בנסיבות מחמירות** בהתאם לסעיף 333 + 335(א)(1) לחוק, והנאשם 2 הורשע בנוסף לכך בביצוע עבירת **איומים** בהתאם לסעיף 192 לחוק.

עובדות כתב האישום המתוקן:

2. האירוע המתואר בכתב האישום המתוקן התרחש בתאריך 5.3.12 סמוך לשעה 16:40 בתחנת דלק באילת. המתלוננים, נהגי משאיות, נכנסו לחנות אשר בתחנה היו גם הנאשמים יחד עם אחד בשם אבריאלי. בין המתלוננים לנאשמים לא הייתה היכרות מוקדמת.

3. כעבור זמן קצר, יצא המתלון 1 מהחנות, והמתלון 2 נותר שם וביקש לשלם למוכרן. בשלב זה גם הנאשמים נכנסו לחנות והמתינו בתור לקופה בסמוך למתלון 2. אז, החלו הנאשמים להקניט את המתלון 2 באומרים כי יש לו "תספורת מגעילה", וזה בתגובה העיר לנאשם 2 על ריח האלכוהול שנדף ממנו. בתגובה, הנאשם 2 איים על המתלון 2 במילים "אתה יודע מה נעשה לך, אנחנו משפחת אברג'יל". המתלון 2 התקשר אז אל המתלון 1, וביקש ממנו לחזור אל החנות. הנאשם 1, אשר שמע את שיחת הטלפון בין המתלוננים, יצא מהחנות ניגש אל המשאית שעמה הגיע אל תחנת הדלק, נטל סכין יפנית אותה הכניס לכיס מכנסיו, ונכנס בחזרה אל החנות.

4. בכניסתו, דחף הנאשם 1 את המתלון 2 בפניו, והנאשם 2 הכה את המתלון 2 בראשו, מספר פעמים. מיד ובסמוך נכנס המתלון 1 אל החנות וניסה להרחיק את הנאשם 2 מהמתלון 2, על ידי דחיפתו

בחוזקה לאחר. בתגובה, הנאשם 1 היכה את המתלון 1 במכת אגרוף. הנאשמים והמתלונים המשיכו להתקוטט בניהם עד אשר נכנס אבריא אל החנות והפריד בניהם. המתלון 1 החל לברוח מהחנות, והנאשם יצא 1 בעקבותיו. שם, מחוץ לחנות, המשיכו הנאשמים והמתלונים להתקוטט. בשלב מסוים המתלון 1 עשה שימוש במוט ברזל שלקח ממשאיתו כנגד הנאשם 1.

5. המתלון 1 ניסה לנסוע אל מחוץ לתחומי תחנת הדלק, אך פירש את עמידת משאית הנאשמים כחסימה, על כן שינה את כיוון נסיעתו, נסע מרחק מה, שב על עקבותיו ועצר את משאיתו במקום בו נעמד הנאשם 1 באופן שגרם למתלון 1 לחוש מאוים. המתלון 1 ירד ממשאיתו מצויד במוט הברזל, והחלה קטטה בניהם. במהלך הקטטה חתך הנאשם 1 את פניו של המתלון 1 באמצעות הסכין היפנית אתה הצטייד לפני כן, וגרם לחתך לכל אורך פניו ובשתי השפות. כן חתך את המתלון בידו וגרם לקרעים בגדי האגודל. גידים, אשר להם משמעות תפקודית. הנאשם 1 עצמו נפגע בראשו, בחתך בן 5 ס"מ, וכן סבל משפשוף ושריטות במקומות שונים.

6. יובהר כי ביחס לשלב אחרון זה של הקטטה, בו נפצע הנאשם 1 מהמוט, והמתלון 1 מהסכין, סעיף 13 לכתב האישום, נרשמה הסכמה בפרוטוקול. הסכמה, לפיה לא ברור מי היה הראשון שנקט באלימות באמצעות הכלי (עמ' 19, שורה 9). משמע, לצורך גזר דין זה, יש להניח לטובת הנאשם 1 כי המתלון 1 הכה במוט הברזל לפני שהנאשם 1 חתך את פניו בסכין. זאת, מבלי שיהיה בדבר כל אמירה אודות המתלון, אשר כלל אינו צד להליך.

7. עוד יאמר, ביחס לנסיבות העניין, כי הוגשו בהסכמה תמונות המתלון 1 מעת האירוע (סומן בטעות כנע/2). תמונות מהן עולה חיתוך חמור בפניו, העובר מהמצח, מעל העין, בסמוך לאף, על השפתיים ועד הסנטר. נזקים חמורים למדי, ואשפוז של שלשה ימים, נרשמו גם בכתב האישום המתוקן והמוסכם (סעיף 15). אולם, מעבר לנתונים אלה, לא נמסר דבר. לא ברור אם ועד כמה הדבר השפיע לטווח הארוך, אסטטית, רגשית, חברתית או אפילו תפקודית. העדר נתונים בעניין זה פועל, מטבע הדברים, לטובת ההגנה.

טיעוני הצדדים

8. **ב"כ המאשימה** הגיש טיעוניו לעונש בכתב בהתאם לנוסחה שנקבעה בתיקון 113. התובע פירט את נסיבות ביצוע העבירות בתיק דנן, כאשר תיאר את התנהגותם האלימה של הנאשמים כלפי המתלונים, והתנהגותו האכזרית של הנאשם 1 כלפי המתלון 1. התובע ציין את הערכים שנפגעו מביצוע העבירה, בהם ערך ההגנה על שלמות גופו של אדם, ביטחונו של הפרט וכן ביטחון הציבור, תוך שימת דגש על ביצוע עבירות אלימות בחבורה. התובע ציין את חומרת הפגיעה שנגרמה למתלונים בכלל, והפגיעה הקשה במתלון 1 בפרט.

9. התובע ציין כי הפגיעה בערכים החברתיים הינה משמעותית אף בהינתן משקל להתנהגות המתלונים שגם כן לא הייתה נקייה מאשם (במיוחד החזרה למקום והשימוש במוט על ידי המתלון 1). לשיטת המדינה, חלק המתלונים צריך להשפיע במידה מוגבלת על המתחם, אך עדיין צריך להישמר עקרון ההלימה ביחס לחלקם של הנאשמים.

10. ב"כ המאשימה הגיש פסיקה מטעמו לצורך קביעת מתחמי ענישה בעניינם של הנאשמים. בנוגע לנאשם 1 עתר ב"כ המאשימה לקבוע מתחם, של עונש מאסר בפועל בן שנתיים עד ארבע שנים, ובאשר לנאשם 2 עתר לקביעת מתחם ענישה של שישה עד שמונה עשר חודשי מאסר בפועל. המדינה טענה עוד שיש לשקול שיקולי הרתעת היחיד והרבים נוכח העבר הפלילי ובשים לב לאמור בתסקירים. עמדתה בעניין העונש הינה להשית על הנאשמים מאסר ממשי ומרתיע, הממוקם בחלקו האמצעי של המתחם. המאשימה מבקשת עוד להטיל על הנאשמים גם מאסר מותנה, קנס ופיצוי.

11. **ב"כ הנאשם 1**, טען לעונש בעל פה. לשיטתו, העובדות המוסכמות אשר בכתב האישום מלמדות כי הנאשם 1 פעל בקרבה לסייג ההגנה העצמית, במיוחד בשלב בו הפעיל את הסכין לפגוע במתלון 1. לשיטת הסנגור, הנאשם אינו חוסה תחת ההגנה ממש, אך ורק בגלל החלטתו להצטייד בסכין, לפני העימות הפיזי, ואלמלא כן היה עומד לו הסייג. ב"כ הנאשם הוסיף וטען כי מידת האשם של הנאשם היא נמוכה מאוד, וכי בשעת אמת עשה את המצופה ממנו, להגן על עצמו נוכח סכנה מוחשית, על אף כניסתו למצב זה ב"התנהגות פסולה".

12. אשר להתנהגות המתלוננים, הצביע הסנגור על כמה נקודות של אשם. ב"כ הנאשם טען כי, עד לאותו רגע בו שלף המתלון 1 נשק קר (מוט ברזל), האלימות שננקטה הייתה במדרג נמוך ללא שימוש בכלי נשק כלשהם, ויש להניח לטובת הנאשם, כי המתלון היה הראשון שהכה בנשק קר. עוד לשיטת ב"כ הנאשם, המתלון 2 הזעיק את המתלון 1 לתוך החנות, במקום לדווח למשטרה, ובכך תרם להסלמת האירוע. עוד נטען, כי הצטיידות הנאשם בסכין באה לאחר אותה שיחה בין המתלוננים, והשימוש בסכין נעשה רק לאחר שהמתלון 1 היכה את הנאשם במוט הברזל אשר הצטייד בו. לטענת ב"כ הנאשם המתלון יכול היה לבצע פעולות רבות אחרות חוץ מההצטיידות במוט ברזל, אשר כאמור פגיעתו יכולה הייתה להיות מסוכנת ביותר. הסנגור אף סבור שיש ליתן משקל לכך שהמתלון 1 לא הועמד לדין, למרות שהתנהגותו גם כן אינה חוסה תחת הגנה בדין.

13. ב"כ הנאשם 1 הצביע גם על התהליך השיקומי המשמעותי שעבר הנאשם 1 וטען כי זהו מקרה ראוי להעדפת האינטרס השיקומי, שאף הוא אחד מהכלים של החברה להילחם בתופעת העבריינות. לשיטתו, לא זו בלבד שהמתחם נמוך בהרבה ממה שטוענת המדינה, אלא ראוי גם לחרוג מכל מתחם שייקבע, על מנת לעודד את הנאשם בדרכו החדשה. עוד הצביע הסנגור על שיקולי הענישה הרגילים הפועלים לקולה, בהם ההודאה והחיסכון בזמן שיפוטי. בהתחשב בכל הנתונים האלה, ביקש הסנגור לקבל את המלצת שירות המבחן, להימנע מהטלת מאסר מאחורי סורג ובריח, ולהטיל תחתיו עונש אשר במרכזו מאסר בעבודות שירות.

14. **ב"כ הנאשם 2** הזהיר שלא להשליך מעניינו של הנאשם 1 על עניינו של הנאשם 2, אשר לא נקט באלימות כה חמורה. כן הזכיר כי האירוע היה ספונטאני ולא מתוכנן בצוותא מראש. לפיכך, לשיטתו, לא נכון יהיה להשית על כתפי הנאשם 2 את חומרת התוצאות של מעשי הנאשם 1. יתרה מזו, בטרם התפתח האירוע לאירוע אלימות פיזי, המתלון 2 בחר "לחמם את האווירה" בכך שהתקשר אל המתלון 1 וביקש ממנו לחזור אל החנות. זאת, במקום לעשות את המעשה הנכון ולצאת מן המקום. עוד לשיטת ב"כ הנאשם 2 העובדה כי הנאשם 1 דחף את המתלון 2, היא זאת אשר החמירה את העבירה לכדי תקיפה בנסיבות מחמירות. לפיכך, בשים לב לכך שהנזק שנגרם למתלון 2, בו פגע הנאשם 2, אינו רב,

יש לראות המקרה ברף הנמוך של עבירות מסוג זה. בשל כל אלה, עתר לקבוע מתחם ענישה הנע בין הטלת עונש מאסר מותנה בקצה התחתון ועד להטלת עונש מאסר בפועל לתקופה קצרה בקצה העליון של המתחם, כאשר מאסר בעבודות שירות יכול להלום עבירות כאלה.

15. בתוך המתחם, ביקש ב"כ הנאשם 2 להתחשב בנסיבות האישיות של הנאשם, אשר הובאו בתסקיר. זאת, הן ביחס למשפחת המוצא והן ביחס לאשתו וילדיו. בהעדר המלצה טיפולית של שירות המבחן, הומלץ להשית מאסר בעבודות שירות. זאת, תוך התחשבות גם בתקופת המעצר שלו, ובשהייתו תחת תנאים מגבילים לתקופה ארוכה, ובה לפחות 8 חודשים של מעצר בית באיזוק אלקטרוני.

הערכים המוגנים ונסיבות האירוע

16. במקרה דנן עולים מספר ערכים חברתיים שנפגעו. ראשית, נפגע ערך **שלמות גופם של המתלוננים**, אשר ביטחונם האישי נפגע. גופו הפיזי של המתלונן 1, נפגע במידה משמעותית מאוד בחיתוך אכזרי לכל אורך פניו. לכך יש להוסיף את הפגיעה **בכבודם של המתלוננים ובפרטיותם**, שכן, עובר לאירוע התקיפה בחנות תחנת הדלק הנאשם 2 איים על המתלונן 2 ואף הקניט אותו. עצם גרירת המתלוננים, שלא בטובתם, למצב של עימות מילולי ופיזי, פוגעת בכבודם ופרטיותם. נפגע גם ערך **השמירה על הסדר הציבורי**, הואיל ומדובר בתקיפה סתמית שהתרחשה בחנות תחנת דלק ופגעה בתחושת הביטחון של הציבור ובזכותו לנהל חיים שקטים במרחב הציבורי המשותף. כך נפגע גם באופן עקיף **חופש התנועה** של הציבור, אשר עליו לחשוש מהתלקחויות אלימות במרחב הציבורי.

17. יש חומרה בעבירות שביצעו הנאשמים בכתב האישום המתוקן. חומרה מיוחדת יש במעשיו של הנאשם 1. אכן, צודקים הסנגורים כי **אין מדובר בעבירה מתוכננת מראש**. עם זאת, אין להתעלם מכך שהנאשם 1, מרגע תחילת ה"התחממות" בין הניצים, הצטייד בסכין. זאת, על ידי יציאה מן החנות ופנייה למשאית על מנת להשיגה, וזאת עוד לפני התרחשות אלימה כלשהי. סכין זו, שהוכנסה לכיס במערכה הראשונה, גרמה לחבלה חמורה במערכה השלישית.

18. הסנגורים שמו דגש על היחס בין מידת האשם של המתלוננים לנאשמים. ב"כ נאשם 2 גם ביקש להדגיש הפער בינו לבין הנאשם 1. אולם, עיון בכתב האישום מלמד באופן חד משמעי כי עיקר האשם ביחס לאירוע נופל על כתפי הנאשמים. האירוע כולו החל מקנטוריו של הנאשם 2, אשר רק בעקבותיו קנטר המתלונן 2. שנית, שני הנאשמים היו ראשונים לבצע עבירה פלילית, הנאשם 2 היה הראשון לאיים, הנאשם 1 הצטייד בסכין. זאת, עוד בטרם ננקטה אלימות פיזית כלשהי על ידי מאן דהו. שלישית, הנאשמים פתחו באלימות הפיזית. הנאשם 1 בדחיפת המתלונן 2, הנאשם 2 במכות בראשו של אותו מתלונן. בשלב זה, המתלונן 1 הגיע ודחף על מנת להפריד, אבל הנאשם 1 הסלים האירוע במכת אגרוף. ויתרה מזו, כאשר המתלונן 1 ברח מן החנות, הנאשם 1 רדף אחריו וכך גרם להמשכת הקטטה. משמע, בכל השלב הראשוני הזה, הנאשמים הובילו את העימות. הנאשם 2 עשה זאת בקנטור, באיום ובמכות בראש, כולם לפני שמאן דהו הרים עליו יד. הנאשם 1 עשה זאת בהצטיידות בסכין, במכת אגרוף וברדיפה אחר המתלונן.

19. בעוד שלגבי החלק הראשון ניתן לומר כי ההתנהגות הבריונית והמכוערת של שני הנאשמים היא

אשר הביא להתלקחות האירוע כולו, לא כך לגבי ההמשך. **לגבי החלק האחרון של האירוע, העימות בין המתלונן 1 לבין הנאשם 1, צודק הסנגור שיש לייחס מידה לא מעטה של אשם למתלונן 1. זאת, לפי ההנחות שיש להניח לטובת הנאשם, מחמת הספק, ומבלי שיהיה בדברים אלה כדי להטיל על המתלונן 1 כתם כלשהו, באשר לא הוא עומד לדין בהליך זה, ולא התגונן כנגד הטענות. המתלונן 1 חזר למקום במשאיתו, וניגש להתמודד עם הנאשם 1 כשהוא מצויד במוט. אמנם, הוא חש מאוים באותה עת, כפי שנאמר בכתב האישום, אך האפשרויות שלו היו רבות באותו שלב, כאשר האפשרות העיקרית הייתה להסתלק מן המקום ללא מגע נוסף ולהזמין משטרה. אפשרות, שעמדה גם בפני הנאשם 1, אשר גם כן בחר בהתמודדות הפיזית, לא ניתק מגע וגרם בסופו של יום לחבלות החמורות.**

20. אולם, מידת האשם הפחותה של הנאשם 1, באירוע של העימות האחרון, אינה משליכה על מידת האשם בשלב הראשון, שהייתה לפניה. עם זאת, האשם בשלב הראשון כן משליך על הערכת האשם בשלב האחרון, שלב שנבע מהשלב הראשון.

21. עוד יאמר כי בשלב הראשון, שבתוך החנות, אין כמעט אשמה למי מהמתלוננים. המתלונן 1 אמנם קינטר חזרה, לאחר קינטור הנאשם 2, אך המשקל של עניין זה אינו רב, באשר הוא לא "התחיל" ובאשר אין מדובר כלל בעבירה. מעטה ביותר משקלה של העובדה, שתגובתו של המתלונן לאיום של נאשם 2, הייתה לקרוא לחברו. שכן, אדם המצוי תחת איום פועל, מטבע הדברים, בלחץ. טבעי הדבר שמי שאוים יחפש הגנה בקרבת חברו. ויתרה מזו, אפשר שבשלב זה, שעוד לפני האלימות, הרצון "להפגין שריר" בעצם נוכחות החבר אפשר שנועדה להרתיע, ולא לפגוע, ומדובר פתרון זמין בהרבה מאשר הזמנת המשטרה, מול הבריונות שהפגין הנאשם 2. מה גם, שבפועל לא המתלוננים נקטו ראשונים באלימות, לא באיומים ולא בנשק הקר. לפיכך, אף שיש משקל משמעותי להתנהגות המתלונן 1 בשלב האחרון של האירוע, אין משקל משמעותי ליתר טענות הסנגורים נגד המתלוננים. טענות, המנסות לקרב עניין זה להגנה עצמית, הרבה מעבר למידה.

22. לעניין חלקו היחסי של הנאשם 2, כאמור, אין לייחס לו את כל החלק האחרון של האירוע, אלא באופן עקיף ורחוק. אמנם הענישה נגזרת, בין השאר, מתוצאות של המעשים, ואכן, מי שמתחיל קטטה, צריך לדעת כי האלימות עלולה להתלקח מעל ומעבר למה שתכנן, בפועלתם של אחרים. כך, שאין לומר כי אין לנאשם 2 כלל שום אחריות לשלב השני. אולם, כאמור בכתב האישום המתוקן, לנאשם 2 לא מיוחסת העבירה החמורה, והוא לא נכח פיזית בשלב האחרון של האירוע, באלימות הקשה של הנאשם 1 כלפי המתלונן 1. אף היה נתק ענייני בין השלב הראשון לשלב השני של הקטטה. לפיכך, יש לנזקים שנגרמו למתלונן 1 משקל מועט מאוד לגבי הנאשם 2.

23. סיכומו של דבר, **לעניין השלבים הראשונים של האירוע, משקל הטענה בדבר קרבה להגנה עצמית, או אשם תורם של המתלוננים, קטן באוד. אולם, לעניין השלב האחרון, יש משקל ממשי לטענת הסנגור בדבר קיום הקרבה להגנה עצמית.** עם זאת, אין מדובר בקרבה רבה מאוד להגנה, ואין להפריז במשקל של עניין זה. אין להמעיט במשמעות העובדה שהנאשם נהג ב"התנהגות פסולה במקור". שכן, במקרה זה, התנהגות זו הייתה פסולה במספר מישורים, הן בתחילת האלימות, הן במרדף החוצה והן בהצטיידות בסכין.

24. כמו כן יש להתחשב **בנזק שנגרם ובנזק שצפוי היה להיגרם מביצוע העבירה**. תוצאות מעשיו של הנאשם 2 היו יכולות להיות חמורות יותר, ולגרום לפגיעה ממשית **במתלון 2**, ומכל מקום, גם דחיפות ומכות בראש, אינן עניין של מה בכך. **לנאשם 1** מיוחסות עבירות של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, נוסף על עבירת תקיפה בנסיבות מחמירות. בפועל, כתוצאה מעבירת החבלה החמורה, נגרם למתלון 1 נזק דרמטי. ניתן אף לומר כי הנאשם השחית את מראה פני המתלון, שכן מדובר בחתך עמוק בפניו ממצח צד שמאל עד הסנטר. כאמור, לא הובאו נתונים על מצב המתלון 1 היום, אך מדובר בסוג פגיעה היכולה להותיר צלקת שלא תמחה ולא תשכח, שתלווה אותו יום יום עד שארית ימיו. זאת, בפניו של האדם, אשר באמצעותם מתקשר עם אחרים. פגיעה בצלם האדם בצורה כזו, פוגעת בכבודו של הנפגע, ועלולה להכביד על אינטראקציות חברתיות מכל סוג, למשך זמן רב. עם זאת, כאמור, לא הובאו נתונים אודות הנזק שנותר בפועל.

מדיניות הענישה וקביעת מתחמים

25. ב"כ הצדדים הגישו פסיקה, על מנת ללמד על מתחם הענישה, לכאן ולכאן. יש לומר שחלק נכבד מהפסיקה מתייחסת לנסיבות רחוקות למדי מהמקרה דנן, וקשה ללמוד ממנה. יתרה מזו, יש הבחנה של ממש בין שני הנאשמים, כאמור לעיל, שכן רק הנאשם 1 הורשע בעבירה היותר חמורה, ורק הוא אחראי ישירות לחבלה החמורה שנגרמה למתלון 1. בהקשר זה יש לקחת בחשבון כי יש ערך מוגבל להיקש לעבירות דומות, כאשר אלמנט הקרבה לסייג של הגנה עצמית אינו נלקח שם בחשבון. כך, כאשר המדינה הפנתה לפסיקה מחמירה מאוד, העוסקת בפעולות יזומות של ממש לפגיעה באחר, או לפגיעה זדונית בבת זוג, כחלק מתופעת האלימות במשפחה, אין פסקי דין אלה מתאימים למקרה דנן. לפיכך, אף שהצד העליון שמציעה המדינה קרוב להיות נכון בעיני, דומני כי צדו התחתן של המתחם חייב להיות נמוך יותר מהצעת המדינה. מאידך גיסא, כאמור, אין מקרה זה דומה למקרים שהובאו על ידי ההגנה, העוסקים במקרים מובהקים של גרימת חבלה חמורה תוך חריגה מהגנה עצמית. שכן, מקרה זה אינו מובהק, כאשר הנאשם 1 לא רק חרג מהסבירות ומהמידתיות, ולא רק הצטייד בסכין לפני העימות, הוא וחברו היו אלה שהחלו באלימות, ונושאים באחריות לעצם העימות.

26. כך לדוגמא, השוואת מקרה זה, כהצעת ההגנה, לת"פ (נצרת) 11703-08-11 **מדינת ישראל נ' יוסף שריף** (מיום 3.3.13), אינה במקומה. אמנם שם דובר בדקירה, אך שם דובר במי שהותקף למעשה במסגרת של שוד, אשר היה קרוב מאוד לסייג של הגנה עצמית, ופעל במצב של לחץ מיוחד. דומה כי המקרה הקרוב ביותר הוא ע"פ 1964/14 **שלווה שימשילשווילי נ' מדינת ישראל**, (ניתן ביום 6.7.14), אשר הורשע בחבלה חמורה בנסיבות מחמירות לאחר שדקר אדם בבטנו בחדר מדרגות בנסיבות של קרבה לסייג של הגנה עצמית, זאת לאחר שהזהיר הפולש שהתנהג באופן תמוה, הציג סכין שהחזיק כדי להפחיד, אך הפולש החל להתגושש עמו ראשון. שם קבע בית המשפט המחוזי מתחם שנע בין 6 חודשים לשנתיים מאסר. בית המשפט העליון דחה את הערעור על 14 חודשי המאסר שנפסקו בפועל. יש להדגיש כי המקרה דנן חמור יותר, במובן זה ששם דובר באדם זר בחדר המדרגות שקילל והתנהג באופן מוזר (מחמת מחלת נפש), ונטילת הסכין נעשתה כתגובה לאיום מוחשי ליד בית המגורים. בעוד שכאן, כאמור, המתלוננים היו אנשים נורמטיביים לכאורה, שהתנהגו כראוי. ההתנהגות הפסולה במקור הייתה של הנאשמים, והייתה משמעותית ביותר.

27. מכל מקום, התנהגותו של הנאשם 1 אשר נכנס במודע לקטטה, ביוזמתו, כאשר הוא נושא סכין, ואף גרם באמצעותו לחבלה חמורה אכזרית ומכוערת, מחייבת לקבוע מתחם ענישה שגם צדו התחתון הוא מאסר בפועל לא קצר. עם זאת, מכיוון שלא השתמש בסכין בשלב הראשון עד אשר הגיע למצב שיש בו היבטים של הגנה עצמית, אין לקבוע מתחם המתאים בדרך כלל לשילוב של סכינאות וחבלה חמורה. הנאשם 2 היה הגורם הראשוני והעיקרי להתלקחות האלימה. אולם, בסופו של יום, מדובר בתקיפה בחבורה אשר, מצדו של הנאשם 2, לא גרמה לחבלה חמורה, למרות הבריונות המכוערת בהתנהגותו, ולמרות שמעשיו הובילו בעקיפין לאלימות החמורה בהמשך. הוא אף לא אחז בסכין ולא היה מודע לסכין. לפיכך, מעשיו של נאשם 2 צריכים לקבוע מתחם אשר צדו התחתון אינו מחייב מאסר דווקא, אך צדו העליון כולל אפשרות של מאסר, כאשר הנסיבות האישיות מצדיקות זאת.

28. נוכח כל האמור, יש לקבוע את מתחם העונש ההולם לנאשם 1, על טווח שבין 15 לבין 45 חודשי מאסר בפועל. יש לקבוע לנאשם 2 מתחם ענישה המתחיל בשל"צ מכביד ביותר או מאסר קצרצר בעבודת שירות, בליווי רכיבי ענישה נוספים, ומגיע עד שנה מאסר בפועל, או מעט יותר.

נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה

נאשם 1

29. הנאשם כבן 30. עברו הפלילי של הנאשם כולל ארבע הרשעות קודמות. זאת, בהחזקת סמים שלא לצריכה עצמית, עבירות סמים לצריכה עצמית ועבירת רכוש משנת 2002. הנאשם לא נדון מעולם למאסר בפועל.

30. מתסקירים שהוגשו עולה כי הנאשם גדל במשפחה נורמטיבית, סיים 11 שנות לימוד ולא שירת בצבא בשל פטור רפואי. הוא חי עם בת זוג במשך מספר שנים, והתחתן במהלך ניהול תיק זה. שירות המבחן התרשם בשלבים הראשונים מאדם בעל נטיות אישיותיות העלולות להגביר נטייה לעבריינות. בין השאר צוינו הנטייה להיגרר אחרי אחרים, אימפולסיביות והשלכת האחריות בגין התנהגותו על גורמים חיצוניים. עם זאת, מדובר במי שיש לו חלקים מתפקדים בהחלט באישיות, אותם הוא גם נוטה להדגיש. הנאשם גם שואף לתפקוד נורמטיבי. הרושם היה שהנאשם מתפקד בדרך כלל באופן תקין, במסגרת המשפחתית והתעסוקתית. הנאשם לקח אחריות לעבירה, אך הדגיש כי ראה עצמו מאוים במהלך האירוע. בשלב הראשון, ההערכה הייתה כי רמת הסיכון נמוכה אך קיימת, כאשר הנאשם מתקשה לערוך התבוננות מעמיקה אודות דפוסי ההתנהגות המכשילים בחייו. לפיכך, המליץ שירות המבחן להשית עונש מוחשי בדמות מאסר בעבודות שירות, מאסר על תנאי, וצו מבחן.

31. נוכח הדחיות שהיו בתיק זה, הספיק שירות המבחן לשלב את הנאשם בקבוצה טיפולית. הנאשם השתלב היטב, למרות שגילה עמדות נוקשות ובלתי מתפשרות בשלב הראשון של הטיפול. המשך התהליך גילה עליות ומורדות. תחילה, השתלבותו נעשתה אינטנסיבית יותר והוא גילה מעורבות יעילה. אולם, בהמשך ניתק קשר עם הקבוצה הטיפולית, לאחר מות אביו. לאחר נתק ממושך, החל הנאשם להשתלב בשיחות פרטניות, שם ביטא תכנים משמעותיים. בסיכומו של דבר, שירות המבחן מעריך כי הנאשם עבר תהליך של שיקום, התמיד בו ופועל לקראת המשך ניהול חיים תקינים. לפיכך, עד התסקיר

האחרון, חזר שירות המבחן על המלצתו, לבטא ענישה מוחשית במאסר בעבודות שירות בלבד, ולהטיל צו מבחן וענישה נלווית.

32. **הנאשם**, בדבריו לפני בית המשפט, לקח אחריות על המעשה, אך הזכיר גם את אחריות הצד השני. הנאשם עמד על כך שהיה בטיפול שירות המבחן תקופה ממושכת, והביע רצון להקים בית ולא לחזור על טעויות.

33. כאמור, הסנגור מבקש לקבל את המלצת שירות המבחן. זאת, נוכח נסיבותיו של הנאשם, עברו הפלילי המועט, וכמובן הודייתו והחיסכון בזמן שיפוטי. הסנגור הזכיר את הטרגדיות המשפחתיות שעבר הנאשם במהלך ניהול התיק, והעובדה שלא נפתחו לו תיקים חדשים. הסנגור שם דגש מיוחד על המאמץ השיקומי המשמעותי של הנאשם, אשר יכול להוות עילה ראויה לחריגה ממתחם הענישה. בהקשר זה אזכר הסנגור גם את תפ"ח 35109-11-13 **מדינת ישראל נ' אפריאמוב**, מיום 9.7.15. שם, בית המשפט המחוזי בחיפה, במותב תלתא, העלה על נס את שיקול השיקום כשיקול מרכזי בענישה, ככלי מרכזי בצמצום העבריינות וההגנה על הציבור. במסגרת זו, הטיל בית המשפט המחוזי בחיפה עונש מאסר בעבודות שירות בלבד, בגין עבירת אלימות חמורה בהחלט, חמורה יותר מהעבירה במקרה דנן.

34. יצוין, כי אף שאני מסכים עם הסנגור כי יש במקרה דנן משקל ממשי לפעולות הנאשם בהקשר השיקומי, אין הנדון דומה לראייה. בעניין **אפריאמוב**, דובר בתהליך שיקומי יוצא דופן, שבו הנאשם לקח אחריות מלאה לגמרי על התנהגותו, ועשה כל שיש לאל ידו לעשות על מנת לכפר על מעשיו. עד כדי כך, שהנפגע עצמו שם פנה לבית המשפט, לאחר תהליך איחוי בין הצדדים, וביקש להקל על הנאשם. וזאת, למרות שגם שם דובר בקטטה, אשר לצד האחר היה בה מידה של אחריות. אמנם, הנאשם דנן עשה מאמץ משמעותי, ביקר עשרות פעמים בשירות המבחן, ורכש כלים להתמודדות עם הכשלים באופיו והבעייתיות בהתנהגותו. אולם, לקיחת האחריות של הנאשם אינה שלמה. אף בדבריו האחרונים לבית המשפט המשיך להטיל עיקר האחריות על המעורב האחר. ואף שיש ממש באחריות האחר, לא הרחיב הנאשם לגבי חלקו בתחילת המעשה ובתוצאותיו. לא נמסר על דבר אחד שהנאשם דנן עשה כדי לכפר את פניו של הנפגע. כן יש לזכור, כי אף בתהליך השיקומי היו עליות ומורדות. עוד יאמר, מבלי לקבוע מסמרות, כי איני בטוח כלל וכלל שלו ישבתי אני בדיון, הייתי מגיע לאותה תוצאה אליה הגיעו מורי ורבותי הנכבדים, בבית המשפט בחיפה. זאת, נוכח החומרה הרבה של המעשה דהתם.

35. סיכומי של דבר, למרות העבר הפלילי המסוים של הנאשם 1, ולמרות שאין לקיחת האחריות מלאה לגמרי, הרי שבשים לב למאמץ השיקומי, להודאה, לחסכון בזמן שיפוטי ואף לחלוף הזמן, **יושת עונש המתקרב בהחלט לרף התחתון של המתחם**. אולם, אין מדובר בשיקום מיוחד ומובהק ביותר, ולפיכך, האינטרס הציבורי בהשתת עונש ההולם את מעשה האלימות גובר על שיקול השיקום. אין מקום לחריגה ממתחם הענישה.

36. מעבר לאמור, יש להשית על הנאשם 1 ענישה נלווית בדמות מאסר על תנאי ופיצוי לנפגעים. בהעדר עניין כלכלי בביצוע העבירה, ובשים לב לעונש המאסר בפועל, אין מקום להשית קנס.

נאשם 2

37. לנאשם 2 **עבר פלילי משמעותי ורלוונטי**. לחובת הנאשם **ארבע הרשעות** קודמות, בשבעה תיקים, כאשר עיקרן עבירות אלימות. הנאשם אף נדון בעבר למאסרים בפועל, לתקופות קצרות. הרשעתו האחרונה היא בגין עבירות תקיפת שוטר והפרעה לו, משנת 2014. עבירות, אשר בוצעו בעת שהתיק דנן היה תלוי ועומד.

38. הנאשם כבן 25, נשוי ואב לילדים. **התסקיר** הראשון שהוגש בעניינו לימד כי הנאשם עלה מצרפת בילדותו, ומשפחתו חוותה משברי הגירה משמעותיים. בין השאר גדל הנאשם בתנאים כלכליים קשים, ובצל קשיים משפחתיים שונים. הנאשם סיים את חוק לימודיו בתיכון, למרות בעיות התנהגות שונות. כבר בגיל הנערות החל את מעורבותו בפלילים, ולא גויס לצבא עקב מעורבות זו. בגיל צעיר מאוד חזר הנאשם בתשובה והתחתן, מתוך ניסיון לייצב מערכת נורמטיבית בעולמו, ולצאת מדרך החיים העבריינית. לעניין העבירה דנן ייחס הנאשם את התנהגותו לצריכת אלכוהול וליחס המזלזל של המתלוננים כלפיו. הנאשם ראה את המתלוננים כאחראים עיקריים לאירוע. שירות המבחן מצא יסודות של חשיבה עבריינית ודפוסי אלימות מושרשים מחד גיסא. מאידך גיסא, ראה שירות המבחן ניסיונות חוזרים של הנאשם לצאת ממעגל הכעס והעבריינות. שירות המבחן סבר כי הנאשם מתאים לבחינת הליך טיפולי, והנאשם אף הביע רצון לכך. אולם, מסיבות טכניות, תחילה סירב. נוכח דחייה בתיק, בתסקיר השני נמסר כי הנאשם 2 מסכים להשתלב בטיפול, ושירות המבחן המליץ לדחות הדיונים על מנת לבדוק כיוון זה. אולם, בתסקירים משלימים מאוחרים יותר, הוברר כי הנאשם לא הצליח לעמוד בכך, ולמעשה ניתק כל קשר עם שירות המבחן. עם זאת, הובהר כי הנאשם עבד באופן מסודר לפרנסתו, לפני הסתבכותו בגין התיקים הפלילים האחרונים, ואף לאחר שחרורו מן המעצרים.

39. הנאשם נמצא כשיר לעבודות שירות, אם כי כבר חלף מועד ההתייצבות שנקב הממונה.

40. בבית המשפט, **אמר הנאשם 2** כי הוא מתחרט על מעשיו. הנאשם 2 ציין כי במעשיו פגע בעצמו ובמשפחתו, הביע רצון לחזור לדרך הישר ולא לחזור למעשי אלימות. הנאשם 2 לא התייחס לנפגעים עצמם.

41. כזכור, הסנגור עמד על נסיבותיו האישיות של הנאשם, התנאים בהם גדל, משפחתו הנוכחית והמצוקה הכלכלית בה הוא שרוי. עם זאת, הדגיש כי הנאשם עובד לפרנסתו, ולכן ראוי שהעונש שיוטל עליו יפגע במידה מזערית בפרנסה זו. הסנגור המליץ להטיל על הנאשם עונש מאסר בפועל בעבודות שירות, אך לתקופה מתונה, וכך להגשים את מטרות הענישה, מבלי לפגוע יתר על המידה בפרנסתו. בהקשר זה הזכיר הסנגור כי הנאשם היה במעצר כחודשיים ובמעצר בית באיזוק אלקטרוני למעלה מ-8 חודשים.

42. אין ספק שיש להתחשב לקולת העונש בהודיית הנאשם והחיסכון בזמן שיפוטי. כן יש משקל לחלופי הזמן מאז ביצוע העבירות. משקל נוסף יש לנסיבותיו האישיות של הנאשם. אמנם, עם ריבוי ההרשעות, המשקל של הנסיבות האישיות יורד. אולם, הנאשם עדיין שרוי במצוקה כלכלית, ונאבק לפרנס משפחה, בתנאים שאינם פשוטים. מאידך גיסא, לנאשם עבר פלילי בעבירות אלימות. לנאשם ניתנה ההזדמנות בתיק זה לילך במסלול השיקומי והוא לא בחר בכך, אלא ניתק קשר עם שירות המבחן. הנאשם הביע

חרטה, אך קשה להעריך עד כמה כנה הבעה זו, בשים לב לכך שביצע עבירות נוספות בעת שתיק זה היה תלוי ועומד.

43. סיכומו של דבר, נוכח מכלול הנתונים, דומה כי **על עונשו של הנאשם 2 לעמוד בערך על אמצעו של המתחם**, אולי מעט למעלה מכך. משמע, לכאורה העונש המתאים הוא מעט יותר מחצי שנת מאסר מאחורי סורג ובריח. אולם, הנאשם היה עצור כ- 7 שבועות, והיה באיזוק אלקטרוני מספר חודשים. בנסיבות אלה, נראה כי ניתן להתחשב בכך, ולהטיל עליו מאסר בעבודות שירות, לתקופה מרבית, מבלי לנכות את ימי מעצרו. עונש כזה משיג את עקרון ההלימה בענישה, אך מבלי להחריף מעבר לנדרש את קשייו הכלכליים והמשפחתיים. ענישה זו אף המתיישבת עם המלצת שירות המבחן.

התוצאה

44. נוכח כל האמור, אני **דן את הנאשם 1 לעונשים הבאים:**

- א. 18 חודשי מאסר בפועל, בניכוי ימי מעצרו בתיק זה.
- ב. ששה חודשי מאסר על תנאי, למשך שלוש שנים מיום שחרורו, שלא יעבור עבירות אלימות, לרבות איומים או אלימות כלפי הרכוש, מסוג עוון או פשע.
- ג. הנאשם 1 ישלם פיצוי לנפגעים. למתלון 1, סך של 15,000 ₪, אשר ישולם תוך 6 חודשים מהיום. למתלון 2 סך של 1000 ₪, אשר ישולם תוך ששה חודשים מהיום.

45. אני **דן את הנאשם 2 לעונשים הבאים:**

- א. 6 חודשי מאסר בפועל. ימי המעצר לא ינוכו. המאסר ירוצה בעבודות שירות בהתאם לתוכנית שהכין הממונה. הנאשם יתייצב לריצוי עונשו ביום 1.11.15, עד השעה 08:00, אצל הממונה על עבודות השירות, במפקדת מחוז המרכז של שב"ס ברמלה. זאת, אם לא יורה הממונה על מועד התייצבות אחר. הנאשם מוזהר כי לא יבצע העבודות כראוי, רשאי הממונה להורות על ריצוי העונשם אחרי סורג ובריח.
- ב. ששה חודשי מאסר על תנאי, למשך שלוש שנים מהיום, שלא יעבור עבירות אלימות, לרבות איומים או אלימות כלפי הרכוש, מסוג עוון או פשע.
- ג. הנאשם 2 ישלם פיצוי לנפגעים. למתלון 1, ישלם סך של 1000 ₪ ולמתלון 2 ישלם סך של 1200 ₪. סכומים אלה ישולמו תוך שלשה חודשים מהיום.

זכות ערעור תוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, י"א תשרי תשע"ו, 24 ספטמבר 2015, בנוכחות הנאשמים, עו"ד ארבל בשם שני הנאשמים, והתובע עו"ד

עמוד 10

סעדון.